

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornej W. Dekera i Spółki. — Redaktor: Assessor Raabski.

N° 89. — W Środę dnia 8. Listopada 1826.

Wiadomości krajowe.

Z Poznania dnia 6. Listopada.

JO. Xiążę Radziwiłł, Namiestnik W. Xięstwa Poznańskiego, przejechał dnia 25. z. m. z Swą dostojną Małżonką, Jęj Królewiczoską Mością Xiężniczką Ludwiką Pruską i familią, przez Wrocław, udając się z Ruhberg do zamku Antonin.

Z Berlina dnia 4. Listopada.

JO. Xiążę Wilhelm Braunschweig-Oels, wyjechał do Wrocławia, a Baron Maltzahn, Szambelan, tuteyszozstronny nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy dworze angielskim, w Meklenburskie.

Król Bawarski Tayny Radzca, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy tutejszym dworze, Hrabia Luxburg, przybył tu z Drezna, a W. Xiąż. Heski rzeczywisty tay-

ny Radzca, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister przy tutejszym dworze, Baron Senden, z Śląska.

Z Wrocławia dnia 29. Października.

W skutek listu pasterskiego JO. Xiążęcia Biskupa Emanuela Szymońskiego nastąpiło dziś otwarcie jubileuszu rzymsko-katolickiego kościoła dla dycezyi Wrocławskiej w najuroczystszy sposób, kazaniem i wielką mszą, po której odprawiła się processya z kościoła katedralnego do kościoła parafialnego N. Panny na piasku, kościoła SS. Piotra i Pawła i kościoła parafialnego S. Krzyża, z kąd powróciła do kościoła katedralnego. Prócz wszystkiego duchowieństwa katolickiego, za którym JO. Xiążę Biskup postępował, znajdowało się także kilka szkół w téj processyi. W tymże dniu otworzone zostały 3. stacye w kościele katedralnym ad S. Joannem, w kościołach parafialnych N. M. Panny na piasku, S. Wincentego i S. Woyciecha.

Wiadomości zagraniczne.

R o s s y a.

Z Petersburga dnia 27. Października.

Nadzwyczajny Poseł papieżki, Kardynał Bernetti, miał u N. Cesarza w dniu 22. m. b. posłuchanie pożegnawcze. Potem Xiążę Hohenlohe - Kirchberg, nadzwyczajny Poseł i pełnomocny Minister Króla Wirtembergskiego, miał zaszczyt podać N. Cesarzowi, ozdobny order Wirtembergskich w imieniu swojego Monarchy. — Wczoraj obchodzono rocznicę urodzin N. Cesarzowej Maryi Feodorowny we wszystkich kościołach tutejszcy stolicy stosownem nabożeństwem.

N. Cesarz chcąc udowodnić następującym Oficerom Pruskim swoją szczególniejszą życzliwość, raczył im dać wymienione tu order: Adjutantowi N. Króla Pruskiego, Kapitanowi Thümen, order S. Anny zgięty klasy z brylantami; tenże order bez brylantów, Kapitanowi Xiążęciu Radziwiłłowi; order S. Włodzimierza 4tej klasy, Kapitanowi Froreich, Adjutantowi Jego Królewicz. Mci Xiążęcia Karóla Pruskiego, i Hrabieniu Röderu, Szambelanowi N. Króla Pruskiego.

Sultanieh dnia 21. Lipca 1826. (*)

Xiążę Następcę wysłał gońca z Miana do szwagra swego Alaiar-Chana, polecając mu, ażeby usunięto pozór napaści. Postanowiono zatem, na posiedzeniu tylko zaufanych, które się odbyło u tego Ministra, ażeby zakończyć nieporozumienia o granice, podług warunków traktatu Gulistańskiego, nadając iemu myśl taką, której niemógłbym przyjąć. Tak uradziwszy, Alaiar-Chan przesłał mi notę tu załączoną, nic nie wspominając o propozycji, którą mu przesłałem pod dniem 5. b. m. i również nie wzmiankując o rozpoczęciu na nowo negocyacyi w mieście pogranicznem, — o środku, na którym on wprzód przestawał. Odpowiedź moja znajduje się również

tu załączona. (*). Kopią ię przesłałem Abdul-Hassan Chanowi, ażeby, ze swojej strony, mógł o treści ię donieść Szachowi.

Sultanieh dnia 21. Lipca 1826.

Dziś wieczor przybył do mnie P. Willock, Sprawujący interessa angielskie, oświadczając, że Szach wezwał go, aby ze mną pomówił o sposobach uniknienia kroków nieprzyjacielskich między dwoma narodami, — że go dla tego wybrał, iż nie może spuścić się na żądanie z Ministrów swoich, podzielonych w zdaniu i widokach. Pan Willock dodał, iż podjął się tego poselstwa, nie z urzędu, lecz że sam pragnie widzieć iak napyrzedzcy załatwiony spór między Rosyą i Persyą; prosił więc naprzód, abym mu pozwolił pomówić z sobą o celu iego odwiedzin. Odpowiedziałem mu, iż propozycyą iego z radością przyjmuję, zapewniając oraz, iż polityka Cesarza aż nadto otwarta i szczerza jest, abym miał ukrywać postępowanie moje przed ajentem mocarstwa sprzymierzonego, że chętnie przyjmuję iego przysługę, nie zezwalając bynajmniej na pośrednictwo. Zapewniwszy mnie, iż właśnie podobnież myśli, po długiej dyskusyi, zaproponowałam mi, abym wziął z sobą Pełnomocnika perskiego do Tyflis, abym zabieg iego wspierał, gdy tenże starać się będzie wyjednać u Generała Jermołowa odstąpienie wybrzeża Gokcza w ciągu zimy następny, w ciągu której także starać się będzie porozumieć się względem punktów granicy, w sporze będących; Przysłałem natychmiast na tę propozycyą, która, według Pana Willock, miała Szachowi posłużyć za pretekst do wstrzymania wojsk; wchodzi on bowiem w myśl noty, którą dziś podałam Alaiar-Chanowi. Oficerowie i sierżanci angielscy, którzy ćwiczą w obrotach wojennych

(*) Minister Perski odpowiedział Xiążęciu Mężykowi na tę notę, w której tenże żąda dalszego układania się w któremkolwiek mieście pogranicznem, dopiero dnia 30. Sierpnia (11. Września) w tcy chwili, gdy ten Xiążę cotyliko opuścić miał miejsce, przez nieprzyjaciół zajęte. W odpowiedzi tcy czyni Minister Perski nadzieję odnowienia układów, nie wspominając ani słowa o trwających już od 6 tygodni krokach nieprzyjacielskich, o wtargnieniu w nasz kraj aż do Elizabetpol, i o roznieconem powstaniu między muzułmanami, poddanyimi Cesarza. Niemożna dalej posunąć obłudy.

(*) Ciąg dalszy. Zob. poprzed. 2 numera gazety.

wojsko perskie, odebrali rozkaz od Pana Willocka, aby nie postępowali za wojskiem, lecz pozostali w Tauris; P. Cormick, lekarz angielski przy Królewiczu, nie chciał mu także towarzyszyć; a tak Abbas-Mirza nie będzie miał przy boku swoim z Europejczyków tylko Włocha jednego, nazwiskiem Bernardi, który służył w artylleryi francuzkiej w stopniu podoficera, a w czasie stu dni postąpił na oficera, — i może jednego byłego sierżanta angielskiego, teraz na żołdzie Xięcia, a tym sposobem niepodległego agentowi swego rządu. P. Willock myśli towarzyszyć dworowi do Arbedil, lecz oświadczając Szachowi, iż skoro się bardziey ztamtąd zbliży do granic naszych, wtedy będzie się widział zmuszonym opuścić Monarchę.

Sultanieh dnia 23. Lipca 1826.

Propozycyą Pana Willocka, wspomnianą w poprzednim moim raporcie, iuż tylko co miał przyjąć Szach; iuż oznaczony nawet był Kaymakan, który mi do Tyflis miał towarzyszyć, gdy wypadek niespodziewany zniweczył wszystkie projekta zgody. Był to bunt Chana Talyszu, który wymordowawszy mały garnizon rossyjski w Arkevan, żądał pomocy perskiej w zamiarze opanowania Lonkoranu. Allaiar-Chan natychmiast uchwycił tę okoliczność, aby przeciwne wrażenie sprawić na umyśle Szacha. Monarcha ten skłonił się do wojny, i iutro puszcza się w drogę do Arbedilu, dokąd przybędzie dnia 18 t. m. z całym wojskiem obozującym w Sultanieh. Po takowem postanowieniu, kazano mi powiedzieć, iż wszystko było gotowe do mego odjazdu.

Tauris dnia 1. Sierpnia 1826.

Przybywszy do Tauris, dowiedziałem się, iż goniec, którego wysłałem do Sultanieh d. 14. z. m., zatrzymany był w Ohar. Zastałem Pana Iwanowa i dragomana Szah-Nazarow, należącego do naszego poselstwa, obudwu aresztowanych w ich mieszkaniu. Podobnież przytrzymano dwóch gońców z Tyflis do mnie wystanych i papiery ich zabrano. Wszystkie te bezprawia popełniono z rozkazu Abbasa-Mirzy. Domagałem się moich papierów, i te mi oddano. P. Iwanow i Szah-Nazarow zostali uwolnieni; lecz pałac poselski otoczony jest strażą, i nikt nie waży się z niego wycho-

dzić bez eskorty kilku żołnierzy z bronią w rękę.

A u n s t o r y a.

Z Wiednia dnia 1. Listopada.

Dnia 29. z. m. o godzinie 6tęj wieczornęj odprawiły się tu w obecności Cesarza zaręczyny Infantki D. Maryi da Gloria, Królowey Portugalskiej i Algarbskiej z Jego Królewiczoską Mcią Infantem Don Miguelem. Mieysce Jęj Królewskiej Mci Maryi II. zastępował upoważniony tym końcem Króleski nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister przy dworze N. Cesarza, Baron Villa-Secca. Jako uproszeni świadkowie podpisali akt zaręczyn Ich Cesarzewicz. Mcie Arcy-Xiążę Następca tronu, Arcy-Xiążęta Franciszek Karól, Karól i Jozef, Minister domu, dworu i konferencyi, Kanclerz państwa, Xiążę Metternich, i Podhrabia de Rezende, nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister N. Cesarza Brazylskiego przy dworze Jego C. K. Mci. Przytomnymi temu obrządkowi byli: Xiążę Trauttmansdorff, pierwszy W. Ochmistrz; Hrabia Czernin, W. Podkumorz i Nuncyusz papiezki, Monsignor Ostini. Mieysce Król, portugalskiego Sekretarza, zastępował Sekretarz legacyiny Król, Portugalskiego poselstwa, Kawaler Gamara.

Dostrzegacz Austriacki zawiera następujące przez nadzwyczajną sposobność odebrane wiadomości: „Z Konstantynopola dnia 16. Października: Wyprawiony od Rossyjskich pełnomocników w Białogrodzie pod dniem 8. m. b. goniec do C. Rossyjskiego Sprawuńczego interessa Pana Minciaki, przywiózł tu onegdaj wiadomość o podpisaniu w dniu 6. tegoż m. proponowanych przez Rossyą konwencyi. Pan Minciaki uwiadomił o tém Reis-Efendego przez swojego tłumacza, a Minister turecki podziękował mu za udzielenie téj wiadomości i wynurzył swą radość, iż przezto utrzymanie pokoju między obu państwami zabezpieczonem zostało. Wyglądają tu każdéy chwili tureckich gońców z tą wiadomością. — Wciąż się odbywają zaciągi dla regularnego wojska i ćwiczenia iego w obecności W. Wezyra, Seraskiera, i często samego Sultana. Dnia 30. z. m. wykonano wielkie obroty na równinie Kiathana, a dnia 18.

N i e m c y .

Z nad Menu dnia 31. Października.
W Monachium znajdował się Król Jmć
z całym dworem na kończący jubileusz pro-
cessyi w dniu 22gim. Tegoż dnia zgromadzili
się prawie wszyscy nauczyciele uniwersyteccy
na ucztę, w celu poznania się z sobą i ułoże-

Na seymie W. X. Heskiego, jeden z Deputowanych w zabranym głosie tak mówił o kościelnym stanie kraju: „Święcenie niedzieli w wielu miejscach poczęści bywa zaniedbane; publicznemu nabożeństwu zbywna wznoszący godności; budowy kościelne, mianowicie po wsiach, znajdując się często w najsmutniejszym stanie, obrażają wszelki gust wykształcony, są niebezpieczne dla zdrowia lub zagrażają zawaleniem. Część duchowieństwa nie jest tem, czém być powinna, dla braku to gruntownego naukowego wykształcenia, to wiary ojców, to moralnej konduity, to talentu kaznodziejskiego, a wielu lepszych Duchownych, pomiędzy którymi znam także wiele zacnych mężów, utyskuje na to, lub też usycha wśród dokuczliwych trosk, a inne nieprzyjemne okoliczności, szczególnież zaś szkodliwa ich styczeńność zgminami z przyczyny sposobu ich utrzymania, jest przyczyną, że urzędowanie ich niemożę zbawiennych wydawać owoców. Życzyćby tedy należało, ażeby rząd w swej mądrości i zamiłowaniu dobra publicznego, przedsięwziął środki ku pomnożeniu wiary chrześcijańskiej, polepszeniu kościelnego stanu kraju i uprzątnieniu przeszkód, które polepszeniu, godności i błogostawioney działalności duchowieństwa, tak w katolickim jakoteż w protestanckim kościele, na zawadzie stoia.“

Z Paryża d. 28. Października.

Wczoraj zwiedził Król warsztat na ulicy du Regard, gdzie robią pomnik mający zdobić plac Ludwika XVI.

Dnia 24. m. b. miał Pan Canning postu-

chanie pożegnawcze u Króla; i pożegnawszy się z Ministrami i z Posłami zagranicznymi, odiechał w nocy z 25 na 26ty do Londynu. Pani Canning uderowaną została od N. Króla mianem z dyamentami i wizerunkiem N. Pana, a dla Pana Canning zamówiono piękny serwis w rękodzielni porcelan w Severs. Pan Canning, na przekór złym językom, odwiedził także Pana Chateaubriand przed swoim odjazdem.

Jeden z najsławniejszych lekarzów Francji, Doktor Pinel, rodem z St. André, umarł tu dnia 25. m. b. przeżywszy lat 81.

Od kilku miesięcy zawiązało się tu pod przewodnictwem Barona Stael towarzystwo, które się trudni urządzeniem szkół niedzielnych w reformowanych kościołach Francji.

Hrabia de Montezuma, potomek Cesarza Meksykańskiego, który od roku 1821 mieszkał w Paryżu; przybył do Havre, z kądem popłynię do Vera-Cruz. Ciekawość, jakiego ten człowiek tak dostojnej rodziny dozna przyjęcia w nowym Rzeczypospolitej.

Generał Boyer przybył ze swoim sztabem do Tulonu.

Listy z Alexandryi w Egipcie z d. 30. Września donoszą, iż Wice-Król zamyśla się usilnie zbrojeniem nową wyprawę, która w pierwszych dniach Października miała wyruszyć do Morei. — W Marsylii odebrano listy z Smyrny z dnia 16. Września, zapewniające, iż Samos nie ma przyczyny lękać się na ten rok jakiego kroku ze strony Turków.

Dochód towarzystwa wspierania Greków od dnia 16. do 31. Października wynosił 34,357 Franków, między którymi jest 20,000 Frank. z Monachium, 6000 Fr. z Stokholmu i t. d.

Pan Alexander Humboldt wydał (nakładem księgarza Gide) ważne dzieło pod tytułem: „*Essai politique sur l'île Cuba, suivi de consideration sur la population, la richesse territoriale et le commerce de l'Archipel des Antilles et de Colombia.*“

Na pomnik Talmy złożono do dnia wczorajszego 14,284 Franków. — Panowie wydawcy *Gwiazdy*, którzy tak żarliwie powstają przeciw aktorom, bywają regularnie codziennie w teatrze.

Przy otwarciu ciała Talmy, potwierdziło się to, co już przed kilku miesiącami za głó-

wną przyczynę choroby jego naznaczono, i z kądem wrożono śmierć tego sławnego aktora, to jest zupełne zatkanie w kanale oddechowym, około dwóch cali zajmujące, na sześć lub siedm cali od końca kanału oddalone. W reszcie wnętrzości było zapalenie. Łatwo ztąd wniesić, iż takowe zatkanie musiało opierać się wszelkim środkiem, przez nappierwszych lekarzy stolicy przedsiębranym.

Lugduński dziennik handlowy donosi, iż tam ma przybyć 23 misyonarzy, na jubileusz, który w dniu 29. m. b. zostanie otwartym; okoliczność, która po zasłanych z przyczyny ich obecności wypadkach w Rouen i w Brest, nie małaż wzniesła obawę.

Dwa ministeryjne dzienniki, *Gwiazda i Dziennik Paryski*, klócą się z okazji śmierci i pogrzebu Talmy o wyobrażenia religijne, starając się ostatni miarkować fanatyzm pierwszemu.

Z Baionny donoszą pod dniem 3. m. bież.: „Do wszystkich niepomysłności, jakich nasz stan kupiecki doznaie, łączą się jeszcze pomnażające się nieustannie w Hiszpanii bankructwa, które nie jeden nasz dom handlowy dotykał.“

Monitor donosi, iż Król hiszpański cierpi na letarg i że mu się niebezpieczna czerwona plama na iednę nogę pokazała.

Dnia 6. m. b. przybiegł goniec z Madrytu do Lizbony, poczem w kilka godzin Sir W. A'Court posłał ieden angielski bryg do Londynu.

Minister spraw zagranicznych za przeszłych Korteżów, Pan Silv. Pinheiro Ferreira, tudzież Generał Sampaio zostali obrani Deputowanymi Portugalskimi; ostatni jest także mianowany w miejsce Generała Palmeirim W. Rządzący prowincyi Lizboński. Należał on do Deputacyi, która zmarłego Króla za jego z Brazylji powrotem witała i on sam wzbraniał się wówczas pocałować rękę Monarchy, który iednak nieokazał mu z tąd przyczyny swęj niełaski.

Na utwierdzenie wiadomości, iż interessa Grecyi bliskimi są załatwienia, przypomina *Gwiazda* słowa Pana Villele na ostatniem posiedzeniu wyrzeczone, które się tego spodziewać kazały. — Pułkownik Fabvier donosi z Eginu dnia 3. Września, iż Turkom przed

Atenami wiele szkodził swém regularném wojskiem, lecz że nieregularne niechciało dotrzymywać placu.

Gwiazda drwinkuie sobie zroszianych przez dzienniki angielskie wieści o zawarciu traktatu handlowego między Anglią a Francją, o którym iako o rzeczy niepodobnéj, iuż się wszystko powiedziało podczas bytności Pana Huskisson w naszym mieście.

Głoszą, iż Król podpisał iuż uniwersał względem zawołania Izb na dzień 15. Grudn.

Dziennik Paryski powiada, iż dziennik *Pośrzednik*, *Gazeta Codzienna*, i *Gwiazda* składają trybunał wiary nad innemi ministeryalnemi dziennikami, albowiem do formowania takiego Trybunału liczba trzech inkwizytorów podług zwyczaju hiszpańskiego iest dostateczną.

Należy tu teraz do dobrego tonu, przy obiadach, na których się damy znajduiā, otwierając butelki musującego szampana w innym pokoju, ażeby się młode kobiety pukiem korków nieprzestraszały. — Od niejakiego czasu należy także do dobrego tonu, ażeby Damy iak nacyiszy mówiły. Im która młodsza, tém muięj powinna być słyszana, tak iż o nieiednéj możnaby sądzić, że iest niemā. Uważano iednak, iż żadnéj między wszystkiemi nie ma głuchéj.

Pod napisem: „Nieszczęsna szabla“ czytamy w gazetach tutejszych co następuje: „Wiadomo, iż Napoleon wszedł dnia 22. Lipca 1798 roku zwyiejęcā do Kairu w Egipcie. Władze tego miasta, którym te odwiedziny zbyt nieprzyjemnemi być musiały, ofiarowały mu między innemi także niezmiernie kosztowne orientalne szable, których rękoieści wysadzone były perłami i drogiemi kamieniami w guście azyatyckim, a pochwy perłowā macicā wyłożone. Napoleon powrócił do Europy, a że posiadał w wysokim stopniu dar prędkiego poznawania ludzi, iasna więc rzecz, iż były dowódzca korpusu ochotników, Ney, który się w kampanii 1780 (1796?) był wstawił, następnie ściągnąć musiał uwagę Napoleona na siebie. W roku tedy 1802 Napoleon iako Konsul darował mu iedną z owych pysznych szabli, a drugā Muratowi. Ten podarunek uczyniony Neyowi, uderzał każdego tém bardziéj, iż powszechnie wiedziano, iakā wartość Napoleon do téj szabli przywią-

zywał. Nieszczęsna szabla, którą Ney na publiczném posłuchaniu otrzymał, przechodziła z rąk do rąk, i nareszcie dostała się w ręce stojących w ostatnim rzędzie osób, między którymi znajdował się niskiego stopnia oficer byłego pułku awernionskiego, który tam miał straż. Człowiek ten obejrzał pilnie pięknā szablę, nieprzeczuwaiąc, iż ona w 13 lat późniéj tak ważny wpływ mieć będzie na los Neyā. Jak wiadomo za powrotem Napoleona z Elby, Ney pomimo danego Królowi przyrzeczenia, przeszedł na stronę tamtego, i lubo po klęsce Francuzów i po weyściu Sprzymierzeńców obwieszczoném było: iż nikt z powodu swojego politycznego postępowania i za zdania swoje niemiał być poszukiwanym, to wszelako położenie Neyā, który sobie miał coś wiecéj do wyrzucenia iak polityczne postępowanie i osobiste zdania, większą o los iego wzbudzała obawę. Ney, który to prędko zmiarkował, aby uycić wiszącéj nad sobą burzy, udał się do wód Ulkan dla czekania tam na paszporta, które go pod obcēm nazwiskiem do Szwajcaryi przeprowadzić miały. Jego żona i pewien bankier, z którym listował, zaspokoili go; uważał się być nieco bezpieczniejszym, i postanowił pozostać w oyczyźnie ukryty. Dnia 21. Czerwca 1815 wyszedł rozkaz aresztowania Neyā. Schronił on się przed tém niebezpieczeństwem do zamku Bosniquē, w którym krewni iego żony mieszkali. Gospodarstwo grało przytém bardzo dobrze swā rolę, żyło wciāż pozwyczajnemu, udawało przed każdym, iż nic niewie o Neyu, i zapraszało często gości, gdy tymczasem Ney siedział sobie spokojnie i samotnie w swoim pokoju. Pewnego dnia oglądał Ney piękne obrazy iednego z bawialnych pokoi. Piękna szabla, którą z przywiązania do Napoleona rzadko kiedy odpasywał, zawadzała mu cokolwiek — na iego nieszczęście — przy oglądaniu obrazów; położył iā więc na kanapę. W tém przechodzą niespodzianie goście. Ney, który się nie śmie pokazać, wymyka się czém prędzéj do swego pokoju i — zostawia nieszczęsnā szablę na kanapie. Wchodzą goście; pewien Pułkownik wojska królewskiego — właśnie ów przed 13 laty nieznaczący oficer — spostrzega szablę i odzywa się: „W tym domu albo iest Na-

poleon, albo wywołany Ney.“ Starała się wybić mu to z głowy, lecz napróżno. Przysięga iego wkłada na niego obowiązek donieść miejsce, w którym się ścigany ukrywa. Przychodzą żandarmy, a Ney podda się dobrowolnie. Rzecz dziwna, iż właśnie ci dwa mężowie, co byli szablami tego rodzaju obdarzeni, iednakową śmiercią zginąć musieli; albowiem, iak wiadomo, oba za wyrokiem zostali rozstrzelani.

Wszyscy wychodzący hiszpańscy, którzy się dla zdań politycznych do Lizbony schronili, wyiechali ztamąd nagle — nie wiedzieć dla jakiej przyczyny — do Alemtėjo.

Król, Niderlandzki Posel przy stolicy świętę, Hrabia de Celles, wyiechał do Rzymu.

Dziwnym trafem adressowany był Lord Cochrane w Marsylii do pewnego domu, o którym wiadomo, iż zostaje w związkach z Baszą Egipskim. — Lord Cochrane dał rozkaz, ażeby iego iacht w Marsylii miano w pogotowiu do żegluga.

Xiążd Martial Marcet de la Roche Arnaud, który niedawno wydał książkę pod napisem: „Jezuici naszych czasów“, napadniętym był niedawno w swoim pokoju od 4ch członków Kongregacyi, których uznał za Irlandczyków, i na poiedynek wyzwany. Szczęściem dosyć wcześniej przybyli ludzie, dla uwolnienia go od natrętnych gości. Podał skargę do swego Kommissarza policyi. Artykuł umieszczony przez niego w Gońcu Francuzkim, nie jest istotnie tego gatunku, aby go mógł kiedy poiednać z duchowieństwem obrażonem. Słowa iego są: „Jeżeli moje pismo zawiera infamie, iak to powiada kongregacyiny dziennik (Gwiazda), to Jezuici sami temu są winni; dla czegoż bowiem nie przestali być infamiasami? Gdyby to byli uczynili, nie miałbym teraz infamii do pisania.“

Jedna z gazet Lmgduńskich donosi, iż przełożony Jezuitów w Chamberi, oyciec Blanc, na rozkaz rządu Sardyńskiego zaprowadzony został do twierdzy Fenestrelles do więzienia.

Gwałtowne ulewę nad rzeką Durance, przeszkodziły znowu uroczystości winnych zbiorów. Trupy i trumny, które płynęły po wezbraney rzece, były dowodem, że potok spustoszył ieden lub więcéj cmentarzy.

Hiszpania.

Z Madrytu dnia 16. Października.

Wczoray przybyło tu dwóch francuzkich oficerów z depeszami, które niebawnie do Eskurialu posłano. — Powiadaia, iż Król powiedział onegdaj do kilku osób, że się dowiedział, iż wiele mówią o ospałości, która go w ostatnich dniach napadała, lecz niech będą pewnymi, iż nie będzie odtąd tyle spał, ileby w nich wmówić usiłowano.

W Retiro bliskim iest ukończenia kosztowny budynek, który stanął tego lata dla umieszczenia w nim iednego lwa, dwóch lwic, tygrysa i dwóch niedźwiedzi.

Donoszą z Lizbony, iż iednym z uwięzionych tam Hiszpanów, obwinionych o zbiegostwo Portugalczyków, iest honorowy Kapelan Bravo, członek Kapituły Toletańskiej, o którego los przyiaciele iego w wielkiej zostaią obawie.

Kardynał Arcybiskup Sewilski rozkazuje wszystkim Xiężom swojej dycezyi, czuwać na to, ażeby nic niedochodziło do wiadomości ludu hiszpańskiego o nieszczęśliwych w Portugalii wypadkach, o których przedewszystkiem liczy zaprowadzenie konstytucyi, i z wychodzących tamże pism rewolucyinych. Ubolewa on oraz w swoim liście, że na nieszczęście obiegaią już między ludem druki i pisma sprzyiające wypadkom portugalskim. Zaleca nadto duchowieństwu, ażeby w naykrótszym czasie donosiło Arcybiskupowi z nazwiska osoby, któreby się zasadom rewolucyinych przychylnemi okazywały.

Pan de Casaflores, Posel nasz w Lizbonie, doniósł rządowi naszemu, iż oficer konstytucyiny, nazwiskiem Mancha, zebrał na granicy Portugalskiej iakie 30 zbiegów, z którymi zamierza podburzać hrabstwo Niebla do powstania.

Rząd odebrał wiadomość, iż Anglicy wzmochnili swe stanowisko na Tagu (było tam dotąd 7000 ludzi) i osadę w Gibraltarze.

Ministryum tuteysze znajduje się, podług Dziennika handlowego, w wielkim kłopotie, niemogąc zaspokoić pretenssy Algierczyków, którzy się na brzegach Katalonii pokazili.

A n g l i a.

Z Londynu dnia 27. Października.

Dnia 24. m. b. wyprawiono gońca z depeszami do Pana W. A'Court do Lizbony. — Onegdaj przybiegł posłannik królewski Dykes z depeszami Pana Canning do wydziału spraw zagranicznych. — Wśródę wieczor pojechał goniec z depeszami dla Pana Canning do Walmer - castle i powrócił wczoray do urzędu spraw zagranicznych. — Wczoray przybiegł goniec Hunter z depeszami od Pana Lamb z Madrytu do urzędu spraw zagranicznych. — Wczoray odwiedził Biskup Londyński Xiążęcia York, którego Adjutant, Sir Hubert Taylor, miał czynności w urzędzie spraw wewnętrznych. — Przed kilka dniami odwiedził Xiążęcia York sławny lekarz Sir Astley Cooper. — Kapitan Parry, który zamysła przedsięwziąć wyprawę do bieguna północnego, ożenił się w tych dniach w Alderley z córką Sir J. T. Stanley. — Lord Cochrane pojechał z Marsylii do Genewy.

Pewien angił, który odbył wyinę z Birmanami, opowiada: Gdy który xiądz birmański umrze, ciało iego zostaje nabalzamowane, woskiem oblane, wylakierowane i pozłoczone. W téj postaci stoi przez rok w pomieszkaniu, a potem takż czas w domu pogrzebnym, aż nareszcie z rozkazu xięży palą ie w trumnie, która zdala racami zostaje zapaloną.

Pisma publiczne zawieraią następujące uwagi o następcy na tron perski i o woysku tego narodu. „Abbas Mirza, drugi syn Szacha, dziewiętnaście miał lat wtenczas, kiedy dy go w roku 1805 i 1806 Posel francuzki i podróżniacy Bogumił Jaubert odwiedził. W daleko młodszym wieku oddał mu oyciec dowództwo licznęj armii. Teraz mieć może lat 30. Jestto wiek, w którym chciwość znaczenia do wielkich przedsięwzięć prowadzić zwykła. Abbas Mirza iest wysokiego wzrostu, twarzy nieco pociągłey; rysy ma regularne; spojrzenie żywe, uśmiech uprzejmy. Czarne brwi odbiiające i ogorzała twarz nadaią mu postać męską. Przyrodzenie obda-

rzyło go łatwém poięciem, gruntownym rozsądkiem, odwagą, który dostateczne dał dowody i uprzejmością, która wszystkich serca uiąć potrafi. Od dzieciństwa ćwiczył się Mirza w rzucaniu pocisków ręcznych, w uieżdżaniu dzikich koni, w pływaniu pod wodę. Posiada on dosyć oświecenia. Zna on historią królów, którzy się w iego kraju wstawili. Nie masz Persa, któryby bardzięj poważał europejskie nauki i kunsztu nad niego. Podczas odwiedzin wiele Panu Jaubert pytań czynił względem Napoleona, panującego wtenczas w Europie. „Ile ma lat? Jak wygląda? Jakie są iego rysy, jakie włosy? ile ma żon? czy ma gęstą brodę?“ Ostatnie to pytanie dyktował zwyczaj wschodni; tam bowiem broda, cecha mężczyzny, wielkie ma znaczenie. Feth Ali Szach, oyciec Abbasa Mirzy, ma brodę dziwnie długą, którą poddani uważaią za iasny dowód iego wyższego przeznaczenia i z podziwieniem o nię często z sobą rozmawiaią i czynią uwagi. Woysko perskie składa się 1) z gwardyi króla i xiążąt; 2) z posilków przez koczujące familie dostawianych; 3) z milicyi prowincyalnych nieregularnych i niesiałych; 4) z kilku korpusów piechoty, iazdy i artylleryi na sposób europejski ubranych i wyćwiczonych. Gwardye liczyły w r. 1810 4000 ludzi, woysko Nomadów 80,000; milicyi zapisanę 150,000; wyćwiconego żołnierza 20,000; z których 9,000 bezpośrednio do Króla należało; reszta pod rozkazami Abbasa Mirzy składała 12 batalionow piechoty, szwadron iazdy, i stosowną ilość artylleryi służbowey z 12 działami. Zdaie się, że późnięj i Xiążę Mehemed-Ali-Mirza, rządca Kirmanchoch, poszedł za przykładem brata i na sposób europejski wyćwiczyl swoje woysko. Winni to Persowie Francuzom a potem Anglikom. Szach przegląda woysko naymnięj raz w rok. Każdy żołnierz zawołany po nazwisku przechodzi szybko koło Monarchy, który gdy z niego iest kontent, każe mu dać żołd; rzadko w iednym dniu więcej niż z 500 żołnierzami się odbędzie; przyczem siedzi zazwyczaj na ruchomym tronie.“

(Dodatek.)

do
Nru 89.

Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

(Z dnia 8. Listopada 1826.)

P o r t u g a l i a.

Z Lizbony dnia 13. Października.

Wczoraj jako w rocznicę urodzin Dom Pedra przetrwana była żałoba za zmarłego Króla, a pomnik, wystawiający Dom Pedra, oprowadzano w tryumfie po mieście. Na wieczor było oświecenie miasta.

Xiężniczka Regentki zdaie się z coraz większą odwagą stawać na czele stronnictwa konstytucyjnego. Dała ona to znowu poznać w odpowiedzi na adres municypalności miasta Beja. „Z żywem uczuciem — wyrażono w téj odpowiedzi — przyjmuję zapewnienie wierności, miłości i wdzięczności, które municypalność i mieszkańcy starego a zawsze wiernego miasta Beja wynurzają moiemu ukochanemu bratu, naszemu nieporównanemu Królowi i prawemu Panu, Dom Pedro IV., nie tylko dla tego, że jest naszym Monarchą, lecz także dla wielkiego dobrodzieystwa, które wyświadczył Portugalii, swojej oyczyźnie, przez nadanie w dniu 29. Kwietnia Karty konstytucyjnej, téj najlepszej ułożonej i do teraźniejszego stanu królestwa najtrafniej zastosowanej karty, której same bramy piekielne niezwydźlą, pomimo wszelką wściekłość samego piekła.“

Osoby dobrze rzeczy świadome zapewniają, iż gabinety Madrycki i Lizboński, pod pośrednictwem Francyi i Anglii, zawarły umowę, podług której rząd hiszpański obowiązuję się, odsyłać zbiegów portugalskich do wysp Balearskich, a rząd portugalski zbiegów hiszpańskich do wysp Azorskich. Wyglądają gońca z zatwierdzeniem téj umowy. Konie,

broń i sprzęty wydawane będą nawzajem obustronnym rządóm.

Dzisiejsza Gazeta napelniona jest adresami do Regentki. Gazeta z dnia 8. m. b. umieściła list od poselstwa portugalskiego, które po 78dziennéj żegludze stanęło w Rio-Janeiro. Datowany jest dnia 7. Lipca, i donosi, iż Xiążę Lofóeus doznał łaskawego przyjęcia od Cesarza.

Ważna czynność wyboru Deputowanych ukończona już jest w całej Portugalii. Wszędzie panował przytem porządek, przyzwoitość i powaga. Prowincya Estremadura (Lizbona) obrała 26 Deputowanych; Minho (Porto) 30; Aleintejo (Evora) 12; Traz-os-Montes (Villa Real) 11; Beira (Visen) 36; Algarwia (Faro) 5, ogółem 120. Z wysp Azorskich, Madery i Porto-Santo musi jeszcze 11 Deputowanych przybyć.

Uczyniono doniesienie rządowi angielskiemu, iż usiłowania Margrabiego Chaves w Tras-os-montes i Margrabiego Abrantes (syna) w Algarwii, na korzyść Infanta Miguela, zostały całkiem zniweczone i uważane być mogą za ostatnie wysilenia nieprzyjaciół porządku konstytucyjnego.

Państwo Ottomańskie.

Z Konstantynopola d. 29. Września. Porta wydała w tych dniach odezwę do muzułmanów, w której stoi: „Janczarowie zupełnie są rozwiązani i zniknęli nazawsze z powierzchni ziemi. Ukarani zostali za swoje występki, zasłużywszy na śmierć w oczach Boga i ludzi. Wszyscy muzułmanie, nawet

maynierozumnięysi i nayoboiętnięysi dla religii, łączą swoje dziękczynienia Bogu i Cesarzowi za to, i błagaia Naywyższego o zachowanie Monarchy. Jednakże są i jeszcze i teraz niekontenci, którzy rząd szkaluią i przyznawaią mu fałszywe zamiary, wywołuiąc: „Jak zrobią, tak będzie.“ Zamiast uważać nieszczęsny pożar za karę boską, weyść wsiebie, rozważyć grzechy swoje, powstaią przeciw Monarsze, ba nawet przeciwko całemu ludowi Mahometa. Ale znajdziemy my tych zdrayców! Od dziś dnia zaczną po wszystkich ulicach miasta chodźć ludzie przebrani; podobnie i ubrane po męsku kobiety chodźć będą po domach i publicznych łazniach; aby na przyszłość każdy odważaiący się rozpłaszczać takie wieści, mężczyzna czy kobieta, natychmiast był пойmany. Żadnēy łaski, żadnēy zwłoki nie dozwolimy; mały, wielki, protekcyja, prośba, wstawienie się, na nic nie będzie względu. Każdy winny w swoim oddziale miasta odniesie zasłużoną karę. Każdy powinien myśleć tylko o swoich interesach, i przy nieskończonych modłach za tego, który iest cieniem Boga, dziękować Niebu za chleb, który pożywa pod opieką Porty. Kto się męsza do rzeczy nienależących do niego, i rozsiewaniem wieści doczesny i wieczny gniew Boga na siebie ściąga, będzie, ieżeli mężczyzna, natychmiast na różnych miejscach karany; ieżeli kobieta, zostanie uduszona i w morze wrzucona.“

Rozmaite Wiadomości.

— P o z n a ĩ. —

Po kilkotygodniowēy przerwie, która nastąpić musiała dla uskutecznienia różnych napraw i lepszego wewnątrz urzǎdzenia, które Szanownemu Naczelnikowi administracyi prowincyalnēy zawdzięczamy, dom teatyczny teatralny w dniu 29. z. m. został znowu otwarty, przez niemieckietowarzystwo dramatyczne pod dyrekcyą Pana Huray. Zostawiając wspomnienie niekiedy o niemieckim teatrze gazecie niemieckiej, mamy sobie za obowiązek

zdać i w tēy iak w tamtēy sprawę z teraźniejszego wewnętrznego urzǎdzenia, które iest dziełem Pana G r o p i u s, Inspektora teatru w Berlinie. Upiększenie gmachu wewnętrznego iest białe w czerwonawy kolor wpadaiące z pozłacanemi ozdobami na wzór teatru królewskiego w Berlinie. Pierwszy rząd łóż w zaskrąglonych poręcznych oparciach okrywaią bogate rozety, tudzież perłowe i gładkie listewki; pod poduszkami słuźcami do wspierania się są złote listwy w kształcie iay zięzyczkami wyrabianemi. Rząd 2gi łóż odpowiada pierwszemu, lecz ma nieco mniēy ozdob; galerya w iasno-biękitnym kolorze uwiēcza cały obwód wspianiałem pozłacanem liściem piołunu. Sufit zdobi 9 Muz podług rysunku Professora Wach w Berlinie; przestrzenie około bardzo pięknego paiaķa, zajmuią wypukłēy roboty złocōne arabeski i listwy pereł; — pola wolnięsze zdobia równieź wypukłēe złote gwiazdy. Proscenium kolor ma biały, pełne wyzłaczanych arabeskw, które podobnieź wieńczą gzyms wyzłaczanych wielkich liści piołunu. Tło łóż iest białe mieniące się w kolor niebieskawy. Prócz tego upiększenia, które w 10 dniach prawie czarodziejskim sposobem stanęło, posiadamy trzy nader piękne dekoracye Pana Gropius: 1) pokōy w guście teraz ulubionym z obiciów atlasowych; 2) sala bizantyńska z statuami bronzowemi, i 3) las. — W niedziele ostatnią na wystawie pięknęy na zawsze opery „Przerwana Ofiara“ dom był napelniony.

Hrabia Antoni Aldini (urodzony w Bolonii roku 1756) od roku 1805 Sekretarz Stanu Królestwa Włoskiego przy Napoleonie, umarł dnia 5. z. m. w Pawii. — Klaudyusz Marya Joubert, niegdyś Adwokat przy parlamencie Dijońskim, późniēy Sędzia w Lugdunie, rozstał się z tym światem d. 13. Października w Pont-de-Vaux, przeżywszy lat 86. Był on oycem Generała Joubert, poległego w potrzebie pod Novi (1799 r. dnia 15. Sierpnia). — Generał Ludwik Piotr Chastel (urodz. w Veigi dnia 29. Kwietnia 1778, który się wstawił w bitwach pod Austerlic, Burgos i nad Moskwą, zakończył życie dnia 17. prz. m. w Genewie.

W Bruxelli miano prywatne wiadomości z południowego Peloponezu do dnia 22. Wrze-

śnia. Według tych odebrano w Nauplia doniesienie, iż trzy ponawiane natarcia na zamek Ateński (Akropolis) przez waleczną załogę odparte zostały. Potem zebrane (pod dowództwem Fabyiera i Karaiskakiego) na odsiecz wojsko, pośpieszyło swoim oblężonym braciom na pomoc; jakoż nowe to pokuszenie się świetnem uwieńczone zostało zwycięstwem, w którym nieprzyjaciół stracił miał blisko do 2000 ludzi. Wypadek ten był tém przyjemniejszym, ile że dało się słyszeć, iż Sułtan dał rozkaz, ażeby całą załogę w pień wycięto.

Pani Catalani dała dnia 21. Października w Stuttgardzie wielki koncert w obecności niektórych członków rodziny królewskiej. Znamy, którzy ją przed 10 laty słyszeli, uważali, iż głos ię w tym przeciągu wcale się niezmienił. Pani Catalani poiedzie z Stuttgardu przez Auzpurg i Monachium do Frankfortu, w których miastach da się także słyszeć.

Dziwnym stało się trafem, że tego samego dnia, którego Pan Canning iadł obiad w pałacu Tuilleries z Królem Francuzkim, Sir Walter Scott obiadował w Windsor z Królem Angielskim. A tak dway mężowie, których talenta naywiększą oyczyźnie ich przynoszą chlubę, w iednym czasie przy dwóch rozmaitych dworach naywyższego dostąpili zaszczytu.

Dnia 24. Października w Bruxelli znaleziono iakiegoś Hrabiego D. w iego pokoju powieszzonego.

W armii Niderlandzkiej skassowano feyfrów. — Amsterdam liczy teraz 200,784 dusz, a tameczna ludność chrześcijańska składa się z 7 różnych wyznań.

Zmarły niedawno Doktor Scarpa, ozdoba Włoch, utracił był r. 1796. professurę przy uniwersytecie w Pawii, zato iż niechciał wykonać przysięgi Rzepliej francuzkiej. Gdy w r. 1805. Napoleon iako Król Włoski obiezdzał część Lombardyi, przybywszy do Pawii, kazał sobie przedstawić nauczycieli uniwersytetu. „A gdzież jest Doktor Scarpa?“ zapytał się Cesarz. Odpowiedziano z poiąkiwaniem: że już od lat 9. nieiest professorem, ponieważ niechciał i t. d. „Ey, zawołał Napoleon, co nam do iego przysięgi i zdań politycznych? Scarpa iest ozdoba i sławą uniwersytetu i państw moich.“ Nietrzeba pewnie wspomnieć, iż Scarpa urząd swój odzyskał.

Pani Godwin, broniicielka swojej płci, wystąpiła znówu niedawno z następującem twierdzeniem: „Kto rozgłasza zdanie, iż kobieta iest tylko półczłowiekiem, tego trzeba oskarżyć o zabójstwo, gdyż tym sposobem z dwóch kobiet zabiia iednę.“

Magnetyzm zwierzęcy ma w rzeczy samę mieć taką udzielaiać się innym moc, że, skoro magnetyzer tabaki zażyie, wszyscy magnetyzowani zaczynaia kichać!

Pewien derwisz (mnich mahomedański) w tym sposobie odmalował kiedyś rząd turecki: Prymasowie okradaią greków; Baszowie łupią Prymasów; Sułtan odziera swoich Węzryow a iego rabuią kobiety i dworaki. Ten iest obraz naszego państwa, które pomimo buntów i morowego powietrza trzyma się, i trzymać będzie tak długo, poki się Bogu będzie podobało.

Doniesienie o koncercie.

Podpisany ma honor Szanownemu Obywatelstwu i Prześwietnej Publiczności nayuniężniej donieść, iż w Piątek dnia 10. Listopada zamysła dać wielki koncert w tuteyszej sali łożowej. Między innemi wykonać się mającemi sztukami muzycznymi odegra także naynowszy koncert Hummła na fortepianie, znany pod tytułem: *Les adieux de Paris*, iako też sławne Rondo Kalkbrennera: *Les charmes de Berlin*. Bliższe szczegóły afisze zawierają będą.

Maurycy Fuhrmann,
Pianista i członek Lyry w Lipsku.

OBWIESZCZENIE.

W Seminarium tutejszym nauczycielskim, znajduje się 18 individuen, którym in natura żywność dawana być winna. Utrzymowanie to czyli dostawa potrzebnej żywności wypuszczoną będzie drogą licytacji publicznej naywięcej żądaiącemu na rok następujący, to iest od 1. Stycznia aż do ostatniego Grudnia 1827. roku.

Termin tym celem wyznacza się na dzień 16. Listopada r. b. przed południem o godzinie dziewiętej w Sekretaryacie Władzy podpisaney.

Warunki przełożone będą każdego czasu zgłaszającym się do powyższej entrepryzy.
Poznań dnia 20. Października 1826.

N a d b u r m i s t r z.

PATENT SUBHASTACYNY.

Na wniosek pewnego Wierzyciela, sprzedanym będzie grunt na Rybakach pod liczbą 127. położony, na 542 Tal. 26 šgr. 3 fen. sądownie oceniony, a dotychczas do Piotra Korzeckiego należący, w drodze koniecznej subhastacyi. W tęg mierze wyznaczylšmy termin na

dzieñ 16. Stycznia 1827.

przed południem o godzinie gtey przed Deputowanym Referendaryuszem Kuntzel w sali naszey posiedzenia.

Wzywamy zatem ochotę kupna mairącychi do posiadania zdolnych, aby w terminie wyznaczonym osobiście lub przez Pełnomocników licyta swe podali. Jeżeli nie zaydzie iaka prawna przeszkoda, może się naywięcęg daiący spodziewać, iż mu własność przysądzoną będzie. — Taxa może być każdego czasu w Registraturze naszey przeyrzana.

Poznań dnia 2. Października 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

PATENT SUBHASTACYNY.

Gospodarstwo rolnicze w Katarzyńskich hołędach do Uzarzewa w powiecie Szredzkim należące, pod Nrem. 3. położone i do Ur. Andrzeia Kurcewskiego należne na 440 Tal. oszacowane, na wniosek iednego z Wierzycieli realnych, publicznie naywięcęg daiącemu sprzedane być ma, i termin licytacyiny na

dzieñ 10. Stycznia r. p.

przed południem o godzinie gtey przed Referendaryuszem Gichowicz w naszey izbie stron wyznaczonym został, na który ochotę kupna mairących z tęg oznaymieniem wzywamy, iż naywięcęg daiącemu przyderzenie nastąpi, ieżeli prawne przyczyny na przeszkodzie nie będą, i że taxa i warunki w naszey Registraturze przeyrzane być mogą.

Poznań dnia 16. Października 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański.

ZAPOZEW EDYKTALNY.

Dla Eufrozyny z Moraszewskich owdowiałey Moszczyńskię z dnia 25. Listopada 1774. pretensye do własności dóbr Skrzypna I. Cześci w Powiecie Pleszewskim położonych, do Doktora Flamme należących, w księdze hypoteczney rzeczonych dóbr protestando modo podług rozporządzenia z dnia 24. Lutego 1804. Rubr. II. Nro. 1. są zapisane.

Na wniosek Doktora Flamme, zapozywamy publicznie Eufrozinę zamężną Moszczyńską urodzoną Moraszewską, tudzież być mogących ię Successorów lub Cessyonaryuszów, aby w terminie

dnia 14. Lutego 1827.

przed Referendaryuszem W. Sohr wyznaczonym się stawili, i z pretensyami wyżey rzeczonymi się popisali, w przeciwnym razie z takowemi wyłączeni zostaną, i wieczne w tęg mierze nakazane im będzie milczenie.

Krotoszyn dnia 16. Października 1826.

Królewsko-Pruski Sąd Ziemiański.

OBWIESZCZENIE.

W Poniedzialek dnia 13. Listopada m. b. o gtey godzinie zrana, mair być naywięcęg daiącemu sprzedane w wsi małych Siekierkach 300 sztuk owiec hiszpańskich.

Poznań dnia 4. Listopada 1826.

Król. Pruski Sąd Ziemiański, Referendaryusz,

K u n t z e l.

Móy instytut naukowy i pensya przeniosłam z domu W. Wronieckiego na szerokię ulicy, do domu JP. K. W. Pusch na wielkim rynku.

Warnick.

Świeży płynny kawiar w naylepszym gatan-ku co tylko odebrał Powelski w Poznaniu.

Pierwszy transport świeżego Astrachianskiego kawiaru co tylko otrzymał Szymon Siekieschin, na ulicy Wrocławskię Nr. 234.